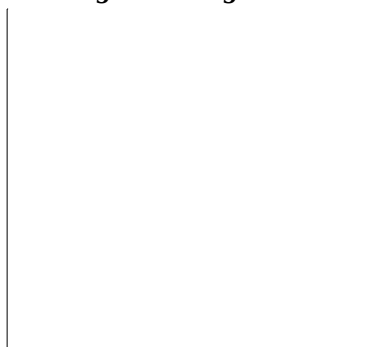
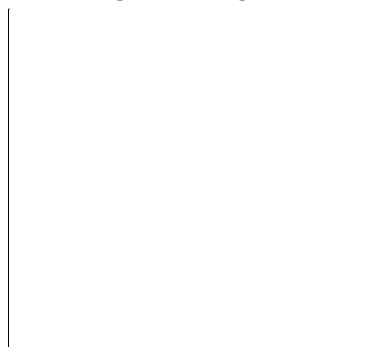

PRIIMEK IN IME: _____ Datum: _____

Izpit iz predmeta UVOD V GOSPODARSTVO - I. del

- ❶ Vzemimo, da vlada zaradi zaščite slovenskega kmetijstva uvede 50% carine na uvoženo govedino. Narišite spremembe, ki bi nastopile na dveh trgih, trgu govedine domačih proizvajalcev in trgu uvožene govedine! (15 točk)

Trg uvožene govedine**Trg domače govedine**

Z oznakami \uparrow (povečanje), \downarrow (zmanjšanje) in \circ (nespremenjeno) označite, kako bi se na obeh trgih spremenile naslednje kategorije:

Trg uvožene govedine

Povpraševanje (D) _____
 Obseg povpraševanja (Q_D) _____
 Ponudba (S) _____
 Obseg ponudbe (Q_S) _____
 Ravnotežna cena (P) _____
 Ravnotežna količina (Q) _____

Trg domače govedine

Povpraševanje (D) _____
 Obseg povpraševanja (Q_D) _____
 Ponudba (S) _____
 Obseg ponudbe (Q_S) _____
 Ravnotežna cena (P) _____
 Ravnotežna količina (Q) _____

- ❷ Odgovorite na naslednja vprašanja! (30 točk)

- a) V ribarnici Ribič so pretekli teden zvišali ceno za kilogram škampov s 1.000 na 1.500 SIT. Posledično se jim je zmanjšala prodaja z 200 kg škampov tedensko na 100 kg. Izračunajte vrednost koeficienta cenovne elastičnosti povpraševanja na intervalu med $P=1.000$ SIT in $P=1.500$ SIT! (5)

$E_p =$ _____, ki nam pove, da če se _____

 _____.

b) Monopolistični konkurent je z ekonometrično analizo ocenil svojo funkcijo povpraševanja in ugotovil: (20)

1. da je funkcija povpraševanja linearna;
2. pri ceni 400 SIT/enoto znaša povpraševanje 0 enot;
3. pri ceni 0 SIT/enoto znaša povpraševanje 20 enot;

Z nadaljnjo analizo je ugotovil, da znaša optimalni obseg proizvodnje 8 enot. Mejni stroški pri tem obsegu proizvodnje znašajo 80 SIT, povprečni pa 200 SIT. 8 enot svojih proizvodov lahko monopolistični konkurent proda po ceni 240 SIT/enoto.

Na podlagi podanih podatkov s pomočjo krivulj povpraševanja, mejnega dohodka, povprečnih in mejnih stroškov grafično prikažite optimalni obseg proizvodnje monopolističnega konkurenta! Kakšen je dobiček/izguba monopolističnega konkurenta?

Dobiček/izguba (pravilno obkrožite) monopolističnega konkurenta znaša _____.

c) Opredelite **alokacijsko** učinkovitost! Ali je monopol alokacijsko učinkovit? (5)

□ _____

③ Vstavite manjkajoče besede! (15 točk)

_____ elastičnost povpraševanja je pri inferiornih dobrinah _____.

V obrazcu RPI-X je RPI oznaka za _____.

Z naraščanjem proizvodnje povprečni fiksni stroški _____.

Poznamo tehnološke in _____ prihranke obsega.

Če se s širjenjem in krčenjem proizvodnje v panogi povprečni dolgoročni stroški ne spreminjajo, gre za panogo s _____.

4 Obkrožite **pravilne** trditve! (40 točk)

1. Obkrožite tiste pare dobrin, ki imajo najverjetneje pozitivno križno elastičnost povpraševanja!

- a) računalnik in tiskalnik
- b) navaden telefon in GSM telefon
- c) avtomobil in bencin
- d) potapljaška maska in potapljaške plavuti
- e) plašč in škornji
- f) noben odgovor ni pravilen

2. V spodnji tabeli so podani podatki za monopolista. Cena, ki jo bo monopolist zaračunal, znaša:

Q	P	MR	MC
0	17	0	0
1	16	16	4
2	15	14	6
3	14	12	8
4	13	10	10
5	12	8	12

- a) 12
- b) 13
- c) 14
- d) 15
- e) 17
- f) 16

3. Ena izmed najpomembnejših podobnosti med oligopolom in monopolistično konkurenco je:

- a) da posamezno podjetje prejema nadpovprečni dobiček na dolgi rok,
- b) število podjetij v panogi,
- c) strateško obnašanje proizvajalcev,
- d) izenačevanje cene z mejnimi stroški pri določanju optimalnega obsega produkcije,
- e) prosta mobilnost produkcijskih faktorjev,
- f) nobena od zgornjih trditev.

4. Predpostavimo, da potrošnik kupuje samo dve vrsti dobrin, mleko ter kruh. Liter mleka stane 100 SIT, štruca kruha pa 150 SIT. Na os x nanašamo količino mleka, na os y pa količino kruha. Potrošnikov dohodek znaša 3000 SIT.

- a) Če bi potrošnik celoten dohodek namenil nakupu mleka, bi lahko kupil 20 l mleka.
- b) Oportunitetni strošek nakupa kruha so 3 l mleka.
- c) Če bi potrošnik celoten dohodek namenil nakupu kruha, bi lahko kupil 25 štruc kruha.
- d) Naklon premice cene je enak $-2/3$.
- e) Za dodaten liter mleka se je potrošnik pripravljen odpovedati 3 štrucam kruha.
- f) Naklon premice cene je enak $3/2$.

5. Pri povečevanju proizvodnje se bodo kratkoročni mejni stroški začeli slej ali prej povečevati zaradi:

- a) zakona padajočega mejnega produkta,
- b) ekonomij obsega,
- c) naraščajočih fiksnih stroškov,
- d) upadajočih povprečnih variabilnih stroškov,

- e) naraščajočega mejnega dohodka,
- f) noben odgovor ni pravilen.

6. Popolni konkurent ima naslednjo funkcijo celotnih stroškov $TC=300-20Q+Q^2$. Kolikšno količino naj proizvaja podjetje, da se bo obnašalo racionalno, če je cena proizvoda na trgu enaka 200 SIT.
- 100
 - 25
 - 110
 - 95
 - 88
 - na podlagi podatkov ni mogoče podati odgovora.
7. Gospod Škot natančno spremlja gibanje cen jabolk. Če se cena jabolk poveča za 3%, zmanjša nakup jabolk za 1 odstotek. Iz njegovega obnašanja pri nakupu jabolk lahko sklepamo:
- da je njegovo povpraševanje po jabolkih elastično, njegovi izdatki za nakup jabolk se zmanjšajo,
 - da je njegovo povpraševanje po jabolkih neelastično, njegovi izdatki za nakup jabolk pa se povečajo,
 - da je elastičnost povpraševanja po jabolkih enaka 1, skupni izdatek za nakup jabolk pa ostane nespremenjen,
 - da je povpraševanje po jabolkih neelastično, njegovi izdatki za nakup jabolk pa se zmanjšajo,
 - da je njegovo povpraševanje po jabolkih neelastično, skupni izdatek za nakup jabolk pa ostane nespremenjen,
 - da je elastičnost povpraševanja po jabolkih enaka 3.
8. Kratkoročna krivulja ponudbe popolnega konkurenta je enaka
- krivulji mejnih stroškov,
 - krivulji variabilnih stroškov,
 - krivulji mejnih stroškov, ko je ta nižja od krivulje povprečnih stroškov,
 - krivulji mejnih stroškov, ko je ta višja od minimuma krivulje povprečnih variabilnih stroškov,
 - krivulji mejnih stroškov, ko je ta višja od minimuma krivulje povprečnih fiksnih stroškov,
 - noben odgovor ni pravilen.
9. Če se potrošnikov dohodek nominalno ne spremeni, ceni obeh dobrin pa se povečata za enak odstotek, se:
- premica cene premakne nevzporedno navzdol,
 - premica cene premakne vzporedno navzgor,
 - transformacijska krivulja premakne navzgor,
 - premica cene ostane nespremenjena,
 - premica cene premakne vzporedno navzdol,
 - transformacijska krivulja premakne navzdol.
10. Katera od navedenih **ni** vstopna ovira pri monopolu?
- ekonomije obsega,
 - neelastično povpraševanje,
 - patent,
 - licenca,
 - nadzor nad ključnimi produkcijskimi faktorji,
 - vsi navedeni odgovori.